

Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning.

ifølge Lov af 1ste April 1876.

N°. 15.

Udgivet 20de Juni.

1883.

Lov

16 Juni
No. 1.

om Examen artium.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 2den Juni dette Aar, saalydende:

§ 1. Ved Statens Gymnasier afholdes hvert Aar en Examen, ved hvilken Examinanderne have at gjøre Rede for de Kundskaber, som Gymnasiernes Disciple ved fuldbendt Kursus skulle besidde. Denne Examen benævnes Examen artium og er enten klassisk eller real.

§ 2. Examen artium er dels skriftlig, dels mundtlig.

§ 3. De skriftlige Opgaver ere:

a. ved den klassiske Examen artium:

to Opgaver i Modersmaalet,
en Oversættelse fra Latin,
en mathematisk Opgave.

b. ved Realartium:

to Opgaver i Modersmaalet,
en engelsk Stil,
en mathematisk Opgave,
en fysisk Opgave.

§ 4. Examenstjenstandene ved den mundtlige Prøve ere:

a. ved den klassiske Examen artium:

Religion,
Modersmaalets Literatur samt Oldnorsk,
Latin,
Græsk,
Fransk eller Engelsk,
Historie,
Mathematik.

16 Juni
No. 1.

Examinanderne have derhos Afgang til at fordre sig examinerede baade i Fransk og Engelsk. De i begge disse Fag tilbedte Karakterer erholde Indflydelse paa det Vidnesbyrd, som for Examinanderne bliver at udfærdige.

b. ved Realartium:

Religion,

Moderemaalets Literatur samt Oldnorsk,

Engelsk,

Fransk,

Historie,

Geografi,

Naturvidenskaber,

Mathematik.

Overbestyrelsen for det høiere Undervisningsvæsen kan derhos tilstede Examinander Afgang til Prøve ogsaa i andre Fag eller Dele af Fag med eller uden Indflydelse paa deres Modenhedsvidnesbyrd.

Forpligtelse til at underkaste sig Prøve i Religion gjælder kun dem, der tilhøre Statskirken.

§ 5. Examen artium afholdes under Ledelse og Tilsyn af en Undervisningsinspektion. Denne bestaar af en Formand og fire andre Medlemmer, hvilke alle bestiffes af Kongen for en Tid af 5 Aar og vælges blandt Mænd, der besidde Indsigt i Skole- og Undervisningsvæsenet. Undervisningsinspektionens Medlemmer kunne bestiffes paany.

Paa Forslag af Undervisningsinspektionen vælger Overbestyrelsen hvert Aar blandt fag- og undervisningskyndige Mænd en Komite, der i Forbindelse med Inspektionen har at bestemme og bedømme de skriftlige Opgaver.

§ 6. Ret til at afholde Examen artium med samme Virkning som de offentlige Gymnasier kan af Kongen tilstaaes Bestyrerne af kommunale og private Skoler, forsaavidt og saalænge deres Ordning, Lærerpersonale og Virksomhed befindes tilfredsstillende.

§ 7. De skriftlige Opgaver tilstilles Skolerne fra Skoleinspektionen, til hvilken Besvareelserne under Skolens Segl indsendes.

§ 8. Examenens mundtlige Del afholdes af vedkommende Gymnasiums eller Skoles Lærere. I hver Prøve deltager en Censor, som enten kan være et Medlem af Undervisningsinspektionen eller paa dennes Forslag kan bestiffes af Overbestyrelsen.

§ 9. Efter endt Examen indgiver Undervisningsinspektionen til Overbestyrelsen Beretning om dens Udsald ledsaget af de Bemærkninger om Skolerne, hvortil de ved sine Besøg under Examen finde sig foranledigede.

§ 10. Ret til at fremstille sig til Examen artium ved en til at afholde samme berettiget Skole. have de, der have gennemgaaet dennes øverste Klasse.

Naar det paa Grund af Elevernes ringe Antal findes uhen- 16 Juni
sigtsmæssigt at afholde Examen artium ved et Gymnasium, kan dog No. 1.
Overbestyrelsen henvise dets Elever til et andet Gymnasium for der
at underkaste sig den mundtlige Del af denne Examen.

§ 11. Privatister, der ønske at underkaste sig Examen artium,
have i betimelig Tid derom at gjøre Anmeldelse for Undervisnings-
inspektionen.

Privatister underkaste sig den skriftlige Del af Examen artium
sammen med Skolernes Disciple eller under Undervisningsinspek-
tionens Tilsyn.

Til den mundtlige Prøve kunne de fremstille sig enten

- a. ved et Gymnasium eller en anden Skole, der er berettiget til
at afholde saadan Examen; i dette Tilfælde har Undervisnings-
inspektionen at bestemme, til hvilken offentlig eller privat Skole
Befølgende bliver at henvise; eller
- b. i Kristiania for Undervisningsinspektionen, der tiltrædes af det
fornødne Antal Examinatorer og Censorer, beskaffede af Over-
bestyrelsen efter Forslag af Inspektionen.

Hvorvidt og paa hvilken Maade Privatister, der fremstille sig
til Examen artium, skulle godtgjøre at være i Besiddelse af de
Kundskaber, som udfordres ved Videnskabskolens Afgangsexamen, samt
hvilke andre Vidnesbyrd de skulle fremlægge, bestemmes af Kongen.

§ 12. I Regelen skal ingen stedes til Examen artium før
det fyldte 17de Aar. Dog kan Overbestyrelsen tilstede Undtagelser
herfra.

§ 13. Studerende, som have taget Realartium, have, naar
de ville tage den klassiske Examen artium, kun at underkaste sig
den mundtlige Prøve i Latin og Proben i Græsk.

Studerende, som have taget den klassiske Examen artium,
have, naar de ville tage Realartium, kun at underkaste sig den
mundtlige Prøve i de mathematiske og naturvidenskabelige Fag.

§ 14. Gymnasiernes Disciple med Undtagelse af dem, som
have gjennemgaaet Gymnasiets Kursus og i det sidste Aar have
havt hel eller halv Friplads eller tilsvarende Stipendium, samt Pri-
vatister skulle til Statskassen erlægge et Gebyr af Kr. 40 hver,
fjærend de stedes til Examen artium. Ubemidlede Examinander
kunne af Overbestyrelsen fritages for at erlægge Gebyr.

Før de i § 13 omhandlede Prøver bliver intet Gebyr at
erlægge.

§ 15. Bestemmelsen om Karakterernes Betegnelser, om hvilke
Karakterer der skulle kræves til at bestaa saavel ved den skriftlige
som ved den mundtlige Del af Examen og om Affattelsen af Mo-
denhedsvidnesbyrd samt de øvrige fornødne Bestemmelser om Ord-
ningen af og Inspektionen ved Examen artium gives af Kongen.

§ 16. Bestaaet Examen artium er Betingelse for Opnaaelse
af akademisk Borgerret.

16 Juni
No. 1.

§ 17. Den Godtgjørelse, der tilkommer Undervisningsinspektionens Medlemmer og de i §§ 5, 8 og 11 omhandlede Examinatorer og Censurer, bestemmes af Storthinget efter Forslag af Kongen.

§ 18. Denne Lov træder i Kraft fra 1ste Januar næste Aar. Fra samme Tid ophæves de ældre om Examen artium gjældende Bestemmelser.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov.

Givet paa Stockholms Slot den 16de Juni 1883.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

D s c a r.

(L. S.)

R. Hierulf.

Lehmann.

16 Juni
No. 2.

L o v

angaaende Omkostningerne i Straffager.

Vi D s c a r, af Guds Raade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vittterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 1ste Mai dette Aar, saalydende:

§ 1. Naar Omkostninger i offentlig Sag paalægges Angjældende, skal det ske ved i Dommen at fastsætte et bestemt Beløb, som han har at udrede i Erstatning til Statskassen. Beløbet maa ikke overstige Summen, skønsmæssig anslaaet, af de Udgifter, som efter nærværende Lov vedkommer Angjældende, og ved dets Fastsættelse bør det saavidt muligt søges undgaaet, at det kommer til at staa i frenttrædende Misforhold til den idømte Straf og til, hvad der maatte være oplyst angaaende Domfældtes Vilkaar.

§ 2. Følgende Omkostninger skulle vedkomme Angjældende:

a. Udgifter ved Angjældendes Anholdelse og Transport, forsaavidt samme er foranlediget ved hans Rømning.

b. Salarier til Referenten og Forvareren ved Underretten (Thingsvidner samt Syns- og Skønssorretninger herunder indbefattet) eller, forsaavidt disse Funktionærer ere aslagte med fast Løn, Erstatning for Referatets og Forvarets Udførelse.

c. Erstatning for Sagførelsen ved Stiftsoverretterne, Konsistorial- 16 Juni
retterne og Høiesteret. No. 2.

§ 3. Er Referentens eller Forsvarerens Salarium paa Grund af de med Sagens Udførelse forbundne Reiser, eller fordi nyt Retsmøde er blevet fornødent formedelt Dommers, Sagrettes, Retsstolts, indstævnt Vidnes, Referents, Forsvarers eller Medtaltts Udeblivelse, fastsat til et høiere Beløb, end Tilfældet vilde være blevet, isald ikke Reise eller saadant nyt Retsmøde havde fundet Sted, da bliver denne Forøgelse af Salarierne Angjældende uvedkommende.

§ 4. Forsaavidt Paaanke i Straffesag leder til Redskættelse af Straffen, eller forsaauidt Paaanke, der ikke er lovbefalet, alene er skeet fra det Offentliges Side uden at lede til Skjærpelse, ere de med Paaanken forbundne Omkostninger Angjældende uvedkommende.

§ 5. Dømmes flere Angjældende som Meddelagtige i den samme Handling, har Enhver af dem særlig at bære de Udgifter, som hidrøre fra Forhold, der alene vedrøre ham. Med Hensyn til andre Omkostninger paalægger Retten de enkelte Deltagere at udrede en i Forhold til Graden af deres Deltagelse bestemt Andel og kan tillige bestemme, at alle eller enkelte Deltagere skal heste solidarist.

§ 6. Det i Lov af 8de Mai 1869 om Indskrænkning i Retten til at søge Udlæg for Gjæld fastsatte Bærdibeløb af 30 Spd. eller Kr. 120, som Skyldneren kan fordrø undtaget for Udlæg, forhøies, forsaauidt angaar Eksekution for Boder eller Omkostninger i offentlige Sager, til Kr. 500.

§ 7. Nærværende Lov træder i Kraft 1ste Januar næste Aar, dog saaledes, at den kun kommer til Anvendelse i Sager, i hvilke Dom i 1ste Instants ikke før den Tid er affagt. Fra samme Tid ophæves §§ 1, 2 og 5 i Lov af 8de Mai 1869 indeholdende nærmere Bestemmelser om Omkostningerne i offentlige Sager m. B.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov.

Givet paa Stockholms Slot den 16de Juni 1883.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Dscar.

(L. S.)

R. Nierulf.

Lehmann.

16 Juni
No. 3.

Lov

om Udgang for Samlag til at erhverve Ret til Udsfjænkning og Smaasalg af Æl, Vin, Mjød og Cider paa Landet.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu samlede ordentlige Storthings Beslutning af 24de Mai dette Aar, saalydende:

§ 1. I Herred, hvor Udsfjænkning eller Smaasalg af Æl, Vin, Mjød og Cider eller af nogen enkelt af disse Drikke er gjort til Gjenstand for Bevilling, kan saadan Bevilling ogsaa meddeles Samlag, der forpligter sig til at anvende Virksomhedens Overskud til almenyttigt Niemed, og hvis Vedtægter er godkjendte ved en af Herredsstyrelsen fattet og af Amtmanden stadfæstet Beslutning, hvorhos Herredsstyrelsen kan bestemme, at lignende Bevilling af Formandskabet ikke samtidig maa meddeles nogen anden inden Herredet.

§ 2. Samlaget kan have Medlemmer, som efter sin borgerlige Stilling ikke i eget Navn kan erholde Bevilling paa den omhandlede Næring.

§ 3. Bevillingen kan for saadant Samlags Vedkommende lyde paa et Tidsrum af indtil 5 Aar.

§ 4. Den Ret, Bevillingen giver, kan af Samlaget med Formandskabets Samtykke udøves paa flere Steder inden Herredet.

§ 5. For hvert Udsalgstid bliver at antage en paalidelig Bestyrer, hvis Valg maa godkjendes af Formandskabet.

§ 6. Bestyreren har ligeoverfor det Offentlige samme Ansvar, som ellers paahviler den, der i eget Navn har erhvervet Ret til Udsfjænkning eller Smaasalg.

§ 7. Samlaget er forpligtet til at modtage Beskikkelse som Gjæstgiver.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov.

Givet paa Stockholms Slot den 16de Juni 1883.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Oscar.

(L. S.)

R. Kjerulf.

Lehmann.

Udgiver: E. R. Weymann.